

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

Lidl pitää hyvänä, että esitysluonnoksessa ehdotetaan vapautettavaksi lääkkeitä muualla kuin apteekeissa myytäväksi. On kuitenkin huomattava, että esityksen mukainen rajattu itsehoitolääkevalikoima ja itsehoitolääkkeiden hallinnollisesti raskas myyntimalli jättää kuluttajahyödyt täysin saavuttamatta, eikä se lisää itsehoitolääkkeiden saavutettavuutta. Lidl huomauttaa, että vapautettava itsehoitolääkevalikoima ei tuo todellista hyötyä kuluttajan arkeen eikä lisää tarpeellisten itsehoitolääkkeiden saavutettavuutta. Suomessa vähittäiskaupan myymälöissä on jo vuosikymmeniä ollut käytössä apteekkien palvelupisteet eli niin kutsutut lääkekaapit, joista on turvallisesti myyty valtaosaa itsehoitolääkkeistä kuluttajille. Lidl esittääkin Fimean selvityksen ei-neuvontaa vaativan ryhmän 1 lisäksi vapautettavaksi ryhmiä 2 ja 3 samalla ratkaistaen kyseisten lääkeryhmien vaatima neuvonta.

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

Esitys jättää päätöksen myyntikanavan laajennuksen hakemisesta lähtökohtaisesti myyntiluvan haltijan eli lääkeyhtiön harkintaan. Tämä voi rajoittaa tosiasiallisen myyntiin vapautettavan valikoiman lopulta esityksen mukaistakin kapeammaksi. Lidl pitää tätä kilpailua rajoittavana ja näkisi hyvänä, mikäli myyntiluvan haltijan hakemus myyntikanavan laajentamisesta poistettaisiin kokonaan.

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

Lidl huomauttaa, että toimipaikkakohtainen lääkkeiden vähittäismyyntilupa on toimijoille raskas. Vähittäismyyntiluvan tulisi voida olla myös ketjukohtainen.

Huomionne lääkeseurantaan sisältyvistä ehdotuksista.

Lääkejätteen osalta Lidl ymmärtää, että voi olla mahdotonta toimia niin, että rajattua valikoimaa myyvät toimijat ottaisivat vastaan lääkejätteenä vain myymänsä valikoiman lääkkeitä, joten ottaen huomioon päivittäistavaramyymälöiden laajan verkoston ja apteekkeja merkittävästi laajemmat aukioloajat, on hyvin mahdollista, että päivittäistavarakauppa tulee kantamaan vastuun suuresta osasta koko lääkejätettä. Mikäli näin käy, on ongelma lääkejätteen osalta ratkaistava esimerkiksi korvauksena jätteen hävittämisestä.

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

Esityksen vaikutusten arvioinnissa päivittäistavarakaupoille on sivuutettu kaupalle aiheutuvat kustannukset. Lidlillä on pitkä kokemus lääkkeeksi katsottavien nikotiinikorvaustuotteiden myynnistä ja tuntee näin hyvin niistä koituvat kustannukset ja käytänteet. Kustannuksia aiheutuu esimerkiksi lääkkeiden hävittämisestä, omavalvonnasta, perehdytyksestä, varastoinnin järjestämisestä ja laadunvarmistamisesta, sekä uudistuksen mukaisista lääkemyynnin vuosittaisen valvonnan toteuttamisesta, dokumentaatiosta, auditoinnista, valvontamaksuista, hakemusmaksusta että Fimean vuosittaisesta laadunvarmistusmaksusta.

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

Lidl pitää erikoisena, että esitys ei salli maahantuontia itsehoitolääkkeiden rajallista valikoimaa myyville vähittäismyyntiluvan haltijoille. Vähittäiskaupassa hankinta on olennainen tekijä tehokkuudessa ja sillä pystytään varmistamaan esimerkiksi alhaisemmat hinnat kuluttajille sekä myös tuotteiden saanti ja toimitusvarmuus paranee kuluttajille toimituskanavien lisääntyessä. Esityksessä myös logistiikka on sivuutettu sen ollessa kuitenkin olennainen osa vähittäiskaupan tehokkuutta ja toimitusvarmuutta. Samasta syystä logistiikalle tulisi sallia tukkuvarastointi. Eri toimijoiden tehokkaat hankinta- ja logistiikkaketjut tuovat lääkejakeluun myös jakelu- ja huoltovarmuutta.

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Lidl kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Lidl on suomalainen vähittäiskaupan toimija, jolla on yli 200 toimipistettä ympäri Suomen. Lidlin aiemmissa kohdissa lausumien seikkojen vuoksi sekä esityksen mukainen valikoima itsehoitolääkkeitä on hyvin rajattu ja suppea, voi hallinnoinnista ja myynnistä aiheutuvat kustannukset koitua suhteessa niin suuriksi, ettei tosiasiallisesti itsehoitolääkkeitä kannata ottaa myyntiin. Kokonaisuutena Lidl kannattaa uudistusta, josta kuluttaja aidosti hyötyy ja hänen arkensa helpottuu laajemman valikoiman itsehoitolääkkeitä ollessa saavutettavissa nykyistä paremmin.

Esityksen muilta osin viittaamme Kaupan liiton lausuntoon ja yhdyimme siinä esitettyihin kantoihin.

Pistemaa Laura
Lidl Suomi